

ÅS KOMMUNE

**PLAN FOR GJENNOMFØRING
AV FORVALTNINGSREVISJON
2009 – 2011**

**FORSLAG TIL PLAN FRA KONTROLLUTVALGET I ÅS
KOMMUNE.**

2. desember 2008

INNHold

1. BAKGRUNN FOR PLANEN	3
2. MÅL FOR FORVALTNINGSREVISJONSARBEIDET	3
3. RESULTATET AV OVERORDNET ANALYSE I ÅS KOMMUNE	4
4. GJENNOMFØRING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKTER	5
5. PLANENS TIDSHORISONT OG DELEGERING	6
6. RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET	6
6.1 RAPPORTERING AV DET ENKELTE PROSJEKT	6
6.2 RAPPORTERING OM GJENNOMFØRT FORVALTNINGSREVISJON	6

1. BAKGRUNN FOR PLANEN

Kommunestyret har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning. For å forestå det løpende tilsyn med forvaltningen velger kommunestyret et kontrollutvalg.

I henhold til kommuneloven § 77 nr 4, 2. punktum skal kontrollutvalget påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

I Forskrift om kontrollutvalg § 10 om **Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon**, står det:

”Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.”

Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.”

Denne planen beskriver mål for forvaltningsrevisjon, resultatet av den overordnede analysen samt hvordan forvaltningsrevisjon skal gjennomføres av kommunens revisor. Til slutt beskrives planens tidshorisont og rapporteringen til kommunestyret.

2. MÅL FOR FORVALTNINGSREVISJONSARBEIDET

Målet med forvaltningsrevisjon er å gjennomføre systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Forvaltningsrevisjonen kan gi viktig informasjon til kommunens beslutningstakere til bruk ved blant annet:

- Kommunestyrets og kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen.
- Ledelsens vurderinger av muligheter for mer sparsom/økonomisk drift, økt produktivitet, større effektivitet eller bedre måloppnåelse for kommunen.
- Sikring av at den kommunale virksomheten drives i samsvar med statlig og lokalt regelverk og fastsatte mål.
- Sikring av at innbyggere og brukere får det tjenestetilbudet de skal ha.

Forvaltningsrevisjon skal ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer.

Ås kommune forvalter store økonomiske verdier. I 2007 var kommunens driftsutgifter på 692 millioner kroner¹⁾. Kommunen er innbyggernes største velferdsprodusent, og det er viktig at kommunens midler blir disponert i samsvar med lover og forskrifter og i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Kommunen er avhengig av innbyggernes tillit til at kommunen kan løse sine oppgaver på en tilfredsstillende måte.

3. RESULTATET AV OVERORDNET ANALYSE I ÅS KOMMUNE

Det framgår av forskrift om kontrollutvalg § 10 at planen for forvaltningsrevisjon skal baseres på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Kommunerevisoren har gjennomført en overordnet analyse for kontrollutvalget i Ås kommune, jf. vedlagte notat. Analysen er basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Med risiko- og vesentlighetsvurderinger menes en vurdering av hvilke områder av kommunens virksomhet det er risiko for vesentlige avvik i forhold til de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten.

Kontrollutvalget behandlet den overordnede analysen i sitt møte den 24. november d.å., jf. sak 31/08. Kontrollutvalget oppsummerte Ås kommunes risiko til å være størst på områdene:

Byggesaksbehandling

Ås har lang saksbehandlingstid p reguleringsplaner og kartforretning og relativt høye gebyrer på området i forhold til sammenlignbare kommuner. Det er økt fokus i media på at gebyrene ikke skal overstige selvkost.

Vedlikehold av kommunale bygg

Store vedlikeholdsetterslep medfører at verdien av kommunale bygg forringes, og kommunens "formue" sakte, men sikkert reduseres.

Rutiner for tilgang og autorisasjon i IKT-systemer

Det finnes i dag rutiner for tilgangs- og adgangskontroll. Men revisjonen erfarer at disse ikke alltid blir fulgt når ansatte slutter eller endrer stilling i kommunen.

Pleie- og omsorgstjenester

KOSTRA-tall viser at Ås kommune har større kostnader til institusjon enn andre sammenlignbare kommuner. Kostnadene har også steget mye fra 2006 til 2007 i forhold til tidligere år. Årsaken er ukjent.

Barnevern

Oppfølgingen av bekymringsmeldinger fra barenehager og andre samt oppfølging av fosterhjem er oppgaver som er tillagt barnevernet. Prosjekter i andre kommuner har vist svakheter på disse områdene.

¹ I hht Ås kommunes årsregnskap 2007, s. 5.

PLAN FOR GJENNOMFØRING AV FORVALTNINGSREVISJON

Administrasjon

Ås kommune har vesentlig høyere netto driftsutgifter til administrasjon og styring per innbygger enn for resten av landet og kr 654 høyere enn gjennomsnittet for Akershus.

Barnehager

Andelen barn 1-5 år med barnehageplass er høy i Ås sammenlignet med gjennomsnittet i Akershus og resten av landet. Fra høsten 2009 vil sannsynligvis en lovfestet, individuell rett til barnehageplass tre i kraft. Til tross for bygging av flere barnehager i kommunen de siste årene, er mangelen på barnehageplasser fortsatt en utfordring og det har vist seg vanskelig å planlegge utbyggingen av plasser i forhold til endringer i søkningen. Det er trolig mangel på gode planleggingsverktøy i dette arbeidet. En annen viktig utfordring er behovet for å få flere ansatte med pedagogisk utdanning.

I 2009 vil kontrollutvalget prioritere forvaltningsrevisjon på områdene:

1. Barnevern
2. Vedlikehold av kommunale bygg

Utvalget vil årlig ta stilling til hvilke områder som skal prioriteres det påfølgende år.

Prioriteringen er ikke til hinder for at kontrollutvalget også kan finne det aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon innenfor andre tjenesteområder eller med et annet innhold.

I henhold til forskrift om revisjon § 7 om forvaltningsrevisjonens innhold skal det prioriteres å undersøke om:

- a) Forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.
- b) Forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området.
- c) Regelverket etterleves.
- d) Forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige.
- e) Beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav.
- f) Resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets eller fylkestingets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.

4. GJENNOMFØRING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKTER

Gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekter skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området.

PLAN FOR GJENNOMFØRING AV FORVALTNINGSREVISJON

I henhold til "Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner" § 9, skal kontrollutvalget påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Pga. manglende kapasitet hos kommunerevisoren har Ås kommune de siste årene satt ut forvaltningsrevisjonen på konkurranse ved at kontrollutvalget har invitert et begrenset antall selskaper til å komme med tilbud om å gjennomføre revisjonen.

Prosjektene velges innenfor de rammene som er fastsatt av kommunestyret i "Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon". Den endelige rammen for hvert prosjekt og valg av revisor for det enkelte prosjekt vedtas av kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget, ved FIKS, inngår avtale med den revisor som ble valgt til det enkelte prosjekt.

Det framgår av forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner at det ved gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekter skal etableres/utledes revisjonskriterier. Revisjonskriterier er normer og/eller standarder som forvaltningsrevisjonsobjektet skal vurderes/revideres i forhold til. Revisjonskriteriene skal brukes som grunnlag for å vurdere om forvaltningens økonomi, produktivitet, måloppnåelse og/eller virkninger er i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger og/eller det regelverk som gjelder på området.

Når et tema er identifisert som ønskelig å gjennomføre forvaltningsrevisjon på, utarbeider revisjonen et forslag til prosjektmandat som forelegges kontrollutvalget for beslutning med følgende elementer:

- Bakgrunn - hva er prosjektets foranledning
- Formål - hvilken nytte forventes
- Problemstillinger - hva skal konkret undersøkes
- Revisjonskriterier - hvilken målestokk skal funnene vurderes opp mot, f.eks lover, vedtak, standarder
- Metode - kilder og analytiske grep
- Omfang (tidsbruk) og ansvarlig for gjennomføring av prosjektet.

5. PLANENS TIDSHORISONT OG DELEGERING.

Etter forskrift om kontrollutvalg § 10 skal kontrollutvalget minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret som delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden. Kontrollutvalget foreslår at denne planen skal gjelde for perioden 2009 - 2012.

Kontrollutvalget foretar eventuelle justeringer i denne planen hvis dette skulle vise seg nødvendig.

6. RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET.

6.1 Rapportering av det enkelte prosjekt

Etter at en forvaltningsrevisjon er gjennomført vil kontrollutvalget ta stilling til hvordan denne bør følges opp.

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan og rapporteringen fra kontrollutvalget vil derfor skje til kommunestyret. Kontrollutvalget legger rapporten fram for kommunestyret til behandling med forslag til vedtak.

6.2 Rapportering om gjennomført forvaltningsrevisjon.

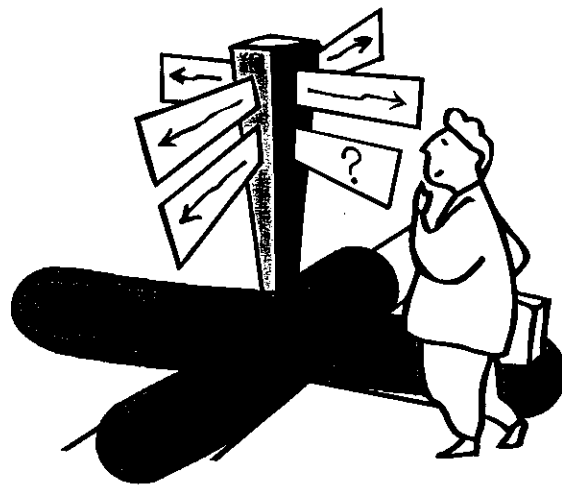
I følge **Forskrift om kontrollutvalg § 11 Rapporter om forvaltningsrevisjon**, skal kontrollutvalget med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om resultatene av disse.

Kontrollutvalget vil følge opp denne bestemmelsen ved å rapportere om hvert enkelt prosjekt (jf. 6.1) og gjennom årsrapporten fra kontrollutvalget som oppsummerer alle rapporter gjennom det foregående året.

I innstillingen fra kontrollutvalget til kommunestyret foreslår kontrollutvalget rutinemessig at rådmannen skal rapportere tilbake til kontrollutvalget om oppfølgingen av rapportens anbefalinger.

OVERORDNET ANALYSE FORVALTNINGSREVISJON

ÅS KOMMUNE

Ås kommunerevisjon
November 2008

INNHOOLD

1	INNLEDNING	1
1.1	OM GRUNNLAGET FOR/BRUKEN AV DEN OVERORDNEDE ANALYSEN	1
1.2	SENTRALE BESTEMMELSER OM FORVALTNINGSREVISJON	1
1.3	KRAVENE I FORSKRIFTEN	2
1.4	RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGER. BEGREPER	2
1.5	KILDER	3
2	OVERORDNEDE PERSPEKTIVER	4
2.1	SAMLET OVERSIKT OVER KOMMUNEN	5
2.2	RÅDMANNEN OG STABSAVDELINGENE	6
2.3	OPPVEKST- OG KULTURETATEN	11
2.4	SOSIALAVDELINGEN	14
2.5	PLEIE OG OMSORG	16
2.6	HELSE	18
2.7	KOMMUNALTEKNISK AVDELING	19
2.8	BYGGESAK, OPPMÅLING OG REGULERING	21
2.9	EIENDOMSAVDELINGEN	23
3	ANBEFALTE FOKUSOMRÅDER	24

1 INNLEDNING

1.1 Om grunnlaget for/bruken av den overordnede analysen

Kommuneloven har med virkning fra 01.07.2004 et kapittel 12 med bestemmelser for internt tilsyn, kontroll og revisjon. Det er også vedtatt to forskrifter i tilknytning til kapittel 12 – forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner m.v. - med virkning fra samme dato. Regelverket inneholder bestemmelser vedrørende forvaltningsrevisjon, og elementer som plan for forvaltningsrevisjon og overordnet analyse.

1.2 Sentrale bestemmelser om forvaltningsrevisjon

Det er kontrollutvalget som har ansvaret for at det utføres forvaltningsrevisjon i kommunene. Dette framgår av § 77, nr. 4 i kommuneloven, som har følgende ordlyd:

Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Gjennom denne bestemmelsen blir forvaltningsrevisjon definert som

....systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.....

Forvaltningsrevisjonens innhold er ytterligere utdypet i forskrift om revisjon § 7, første ledd:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger. Herunder om

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,*
- b) forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,*
- c) regelverket etterleves,*
- d) forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,*
- e) beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav*
- f) resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets eller fylkestingets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.*

Forvaltningsrevisjonen skal altså foreta systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet og måloppnåelse med utgangspunkt i kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger. I tillegg kommer vurderinger av om regelverket etterleves, om kommunens styringssystemer og virkemidler er hensiktsmessige, og om beslutningsgrunnlaget som legges fram for politiske organer, er i samsvar med offentlige utredningskrav. Forvaltningsrevisjonen er med andre ord et viktig verktøy for kommunens øverste politiske organ for å føre tilsyn og kontroll med kommunens totale forvaltning og de resultater som oppnås.

Kapittel 5 i forskrift om kontrollutvalg inneholder utfyllende bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon. Forskriftens § 10 omhandler plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og lyder som følger:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Bestemmelsen pålegger kontrollutvalget å utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, og denne planen skal baseres på en overordnet analyse ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Bestemmelsen innebærer at kommunestyret gjennom å vedta en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon skal bestemme innholdet i og omfanget av forvaltningsrevisjonsarbeidet. Det medfører at kommunestyret får en mer aktiv, bestemmende rolle i forvaltningsrevisjon og knytter forvaltningsrevisjonsarbeidet nærmere til kommunestyret. Det framgår av lovforarbeidene at dette er ment å styrke forvaltningsrevisjon i kommunene.

1.3 Kravene i forskriften

Det framgår at det skal utarbeides en overordnet analyse av § 10, annet ledd i forskrift om kontrollutvalg. Selve forskriftsteksten gir ingen føringer på hva en slik overordnet analyse er, eller hvordan den skal gjennomføres, bortsett fra at den skal bygge på risiko- og vesentlighetsvurderinger med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

I departementets merknader til bestemmelsen omtales overordnet analyse nærmere. Her framgår det at hensikten med analysen er å framskaffe relevant informasjon om kommunens virksomhet slik at kontrollutvalget settes i stand til å legge en plan for forvaltningsrevisjon, og foreta en prioritering av aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekter. Det framgår av merknadene at analysen kan bygge på relevant informasjon fra andre dokumenter som er utarbeidet som ledd i kommunens plan- og analysearbeid. Det heter videre at kontrollutvalgets prioritering må ta utgangspunkt i de avvik eller svakheter i forvaltningen sett i forhold til lover, forskrifter og kommunestyrets vedtak og forutsetninger, som analysen avdekker.

Departementets merknader utdyper hva som menes med uttrykket "risiko- og vesentlighetsvurderinger" slik:

I uttrykket "risiko- og vesentlighetsvurderinger" ligger at det skal gjøres en vurdering av på hvilke områder av kommunens/fylkeskommunens virksomhet det er risiko for vesentlige avvik i forhold til de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten.

1.4 Risiko- og vesentlighetsvurderinger. Begreper.

Analysen er bygd på risiko- og vesentlighetsvurderinger. **Risiko** er sannsynligheten for at en uønsket hendelse skal oppstå. **Vesentlighet** har å gjøre med hvor store konsekvenser det vil ha dersom det negative inntreffer

Kommunen står overfor en rekke eksterne og interne hendelser som medfører risiko. Det er viktig i analysen å identifisere mulige risikofaktorer som relaterer seg til de målene som inngår i den overordnede analysen. Med *risiko* menes hendelser som dersom de inntreffer, medfører at Ås kommune ikke når sine mål.

Med konsekvens tenkes her på den påvirkning eller betydning det har for måloppnåelsen, dersom de ulike risikofaktorene slår til. Både eksterne og interne faktorer har betydning for hvilke hendelser som kan inntreffe, og som kan utgjøre en trussel mot at kommunen når sine mål.

Når sannsynligheten er vurdert, er det tatt utgangspunkt i hva som har hendt tidligere og i tillegg vurdert endringer i omgivelsene som kan påvirke sannsynligheten. Jo mer ustabile forholdene er, desto større er usikkerheten knyttet til de ulike risikofaktorene.

1.5 Kilder

De viktigste kildene vi har benyttet oss av er:

- KOSTRA-tall hentet fra <http://www.ssb.no/kostra/>. Vi har i tillegg til Ås innhentet tall fra gjennomsnittet i Akershus og Follo og kommuner i gruppe 10, som sammenligningskommuner.
- Gjennomgang av kommunenes økonomi og ressursbruk, rapport fra Agenda utredning og utvikling AS for Nittedal kommune.
- Årsmelding for Ås kommune 2007.
- Regnskap 2007.
- Handlingsprogram og økonomiplan 2008-2011.
- Kommuneplan 2007-2019.
- Hjemmesiden til Ås kommune <http://www.as.kommune.no/>.

For hver seksjon gjør vi i tillegg noen av følgende vurderinger: Overholdelse av lover og regler, overholdelse av budsjett, brukerperspektiv, eventuelle funn i tidligere prosjekter.

2 OVERORDNEDE PERSPEKTIVER

Selve begrepet overordnet analyse indikerer at analysen må ta utgangspunktet i kommunens virksomhet på et overordnet plan.

Med utgangspunkt i kommuneloven § 1 kan kommunens virksomhet fra et overordnet perspektiv deles inn i følgende tre kategorier:

- Legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre
- Stå for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det nasjonale fellesskap
- Bidra til en bærekraftig utvikling

På et overordnet nivå kan det være aktuelt å vurdere risiko og vesentlighet ut fra disse tre perspektivene. Under følger en utdypning av hva som kan falle inn under hvert av de tre punktene.

1. Fungerer lokaldemokratiet som forutsatt i kommuneloven?

Risiko- og vesentlighetsvurderingene vil her for eksempel være knyttet til spørsmålet om i hvor stor grad administrasjonen realiserer vedtak fattet av folkevalgte organer, om sakene som legges fram for folkevalgte organer er tilfredsstillende utredet, og om kravene i forvaltningsloven og offentlighetsloven overholdes. Vurderingene kan også gjelde spørsmålet om sakene legges fram på en måte som treffer de folkevalgte som målgruppe.

2. Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på, og skjer produksjonen på en rasjonell og effektiv måte?

Dette punktet innbefatter det meste av kommunens økonomiske aktivitet og gjelder kommunens ytelse av tjenester overfor innbyggerne. Kravet til de kommunale tjenestene finnes nedfelt i ulike lover og forskrifter. De mest sentrale lovene er opplæringsloven, barnehageloven, sosialtjenesteloven, kommunehelsetjenesteloven, barnevernloven, plan- og bygningsloven og brann- og eksplosjonsvernloven. Her vil det innenfor rammen av en overordnet analyse være aktuelt å vurdere risiko og vesentlighet i forhold til om kommunen oppfyller de krav til de ulike tjenestene som framgår av lovverket, både når det gjelder omfang og kvalitet, og om produksjonen skjer på en rasjonell og effektiv måte.

3. Bidrar kommunen gjennom sin virksomhet til en bærekraftig utvikling?

Her vil risiko- og vesentlighetsvurderingen fokusere på kommunens virksomhet i et framtidsrettet utviklingsperspektiv. Et sentralt spørsmål her er om kommunen har en beredskap i forhold til trender i befolkningsutviklingen og befolkningssammensetningen. Viktig er også antakelser om nærings- og konjunkturutvikling og utviklingen i andre forhold som antas å ha betydning for kommunen.

Med utgangspunkt i den tredelingen av kommunens virksomhet som er lagt til grunn for gjennomgangen over, har vi valgt å beskrive kommunen på sektornivå. Denne beskrivelsen vil først og fremst være relevant for punkt 2, som har med tjenesteproduksjonen å gjøre. Punkt 1 og 3 bør ivaretas gjennom at dette ligger som et bakteppe for analysen.

2.1 Samlet oversikt over kommunen

Ås kommune	2005	2006	2007
Skatteinntekter	278 100 786	303 692 891	307 910 520
Rammetilskudd	65 768 601	78 860 390	95 806 392
Sum	343 869 387	382 553 281	403 716 912
Budsjett	342 485 000	384 300 000	409 994 000
Avvik	1 384 387	-1 746 719	-6 277 088

Kommunenes frie inntekter, skatteinntekter og rammetilskudd, er de vesentligste inntektene for kommunen. Hvordan disse inntektene budsjetteres og disponeres, har stor betydning for kommunens driftsresultat. Hoveddelen av kommunenes netto driftsutgifter går til grunnskole, pleie- og omsorgstjenester og administrasjon. For områder for eksempel vann, avløp og avfall dekkes utgiftene i all hovedsak av brukerbetaling.

En utfordring de siste årene har vært å bedre økonomien. Netto rammestyring og god rapportering er tiltak for å få økonomien i balanse.

Netto driftsresultat viser hva som er frigjort av midler fra kommunens ordinære drift og som kan brukes til finansiering av årets investeringer og/eller øke arbeidskapitalen. Oversikten nedenfor viser netto driftsresultat i beløp og prosent de to siste årene og budsjett 2008.

Tall i 1000 kr	Regnskap 2006	Regnskap 2007	Budsjett 2007 Opprinnelig (Regulert 2007)	Økonomiplan 2008
Netto dr. resultat	29 328	14 888	16 520 (16 765)	-9 872
I % av dr. innt.	4,4	2,1	2,4 (2,4)	-1,4

Fylkesmannens krav er at netto driftsresultat minimum bør utgjøre 3 % av driftsinntektene avhengig av nødvendige avsetninger og investeringer. Driftsresultatet bør over tid ligge mellom 3-5 %. **Buffere er en nødvendighet for å kunne takle svingninger på både inntekts- og utgiftssiden.**

Sykefraværet totalt for Ås kommune var pr. 31.12.2007 på 8,3 %. Dette er 0,2 prosentpoeng høyere enn for 2006. Ås kommune arbeider kontinuerlig med å redusere sykefraværet. Det er satt opp en rekke mål og tiltak for å få ned sykefraværet.

2.2 Rådmannen og stabsavdelingene

2.2.1 Avdelingen omfatter

Stabsavdelingene i Ås kommune er:

- Service- og kommunikasjonsavdelingen
- Økonomiavdelingen
- Organisasjons- og personalavdelingen
- Plan- og utviklingsavdelingen

Samlet netto kostnad for disse seksjonene var på ca. 31,6 millioner for 2007.

Disse avdelingenes oppgave er å yte tjenester og service til tjenestestedene og til de politiske organene, samt å stå for den overordnende styringen av kommunen. **Noen av de viktigste arbeidsoppgavene er:**

- Politisk sekretariat
- Gjennomføre politiske vedtak
- Utarbeide og drifte styrings- og rapporteringssystemer
- Økonomistyring og oppfølging
- Overordnet personalpolitikk og arbeidsmiljø
- Lønn og regnskap
- Økonomisk internkontroll
- Koordinere innkjøp i kommunen
- Informasjon og kommunikasjon
- IKT
- Yte service ovenfor publikum i form av rådgiving og tjenester
- Beredskapsarbeid

Oppstillingen er ikke uttømmende. Felles prosjekter og andre ad hoc oppgaver vil også vanligvis bli lagt til felles administrasjon.

Det vil gå for langt å utrede risiko og vesentlighet for alle områder som inngår i oppgaver som administrasjonsavdelingene utfører. Vi har av den grunn kun valgt noen områder for nærmere beskrivelse. I tillegg gir vi en kort oppsummering av nøkkeltall og eventuelle andre forhold som gjelder administrasjon/støtte og stab.

De områdene som særskilt er valgt ut for nærmere risikovurdering er **oppfølging av vedtak, IKT og innkjøp**.

2.2.2 Mål for rådmannens stab

Hovedmål

- Kommunen har kompetente medarbeidere og en hensiktsmessig organisasjon.
- Kommunen skal ha en økonomi som gir handlefrihet til å utvikle kommunen og som sikrer prioriterte tjenesteområder.

Medarbeidere

Godt arbeidsmiljø

- Følge opp resultatet fra medarbeiderundersøkelsen i 2007, avklare og iverksette tiltak.
- Arbeide systematisk i den enkelte enhet for å redusere sykefravær og med spesielt fokus på arbeidsrelatert sykefravær. Foreta kontinuerlig opplæring i sykefraværarbeid (forebygging, tilrettelegging, avklaring, eksterne stønadsmuligheter etc). Kartlegge aktuelle tiltak for langtidsfriske for å forebygge sykefravær.
- Etablerte seniorpolitiske tiltak følges opp og iverksettes fortløpende. Tiltakene evalueres i 2008.
- Utarbeide en plan for helsefremmende og trivselskapende tiltak for ansatte innenfor alle etater.
- Årlig vurdere søknad om støtte fra pensjonsselskapet.

God ledelse

- Videreutvikle fellesskapskulturen i Lederforum, drive kontinuerlig lederutvikling og utvikle gode ledelsesverktøy.
- Sikre et godt samspill mellom politisk og administrativ ledelse.

Kompetente medarbeidere

- Utrede behovet for å rekruttere og beholde kompetente arbeidstakere.
- Profilere organisasjonen som en attraktiv arbeidsplass.
- Utvikle bedre metoder og systemer for målrettet kompetanseutvikling.

Fleksibel organisasjon

- Sikre tverretattlig og tverrfaglig samarbeid for effektiv og rasjonell utnyttelse av ressursene til beste for brukerne.
- Gjennomføre en vurdering av oppgavefordelingen i organisasjonen.
- Arbeide bevisst med kulturutvikling i organisasjonen.

Effektive og anvendbare støttesystemer og verktøy

- Sikre god støtte og rådgivning for lederne fra stabs- og støttefunksjonene.
- Sikre systematisk vedlikehold og oppgradering av eksisterende IT systemer.
- Sikre tilstrekkelig kapasitet på alle områder innenfor IT.
- Sikre at IT blir et viktig hjelpemiddel for de ansatte i forbindelse med nytt sykehjem.
- Sikre at plan for drift og investering innenfor IT blir fulgt opp.
- Fordeler i forhold til kostnader ved videreføring av ISO-sertifisering vurderes.

Økonomi

Tilfredsstillende netto driftsresultat

- For 2008 bør netto driftsresultat være minst 0,5 prosent.
- Konsekvensene av foreslåtte budsjetttrimmer for 2009-2011 utredes innen 1. april 2008.

God økonomistyring

- Videreføre ordningen med å overføre mer- eller mindreforbruk på inntil 1 % av enhetens/avdelingens budsjett.
- Gi opplæring til enhetene/avdelingene i nytt økonomisystem samt styrke deres kompetanse til å tolke økonomiske data.
- Styrke innkjøpsfunksjonen i samarbeid med andre kommuner i Follo.

Effektiv tjenesteproduksjon

- Gjennomføre innsparingstiltak slik at netto driftsutgifter per innbygger korrigert for ulike utgiftsbehov blir signifikant lavere enn for gjennomsnittet i Follo.

God forvaltning av aktiva

- Fortsatt økning av vedlikeholds- og rehabiliteringsmidler.
- Vurdere salg av sentrumsnære kommunale eiendommer.

Avkastning i forhold til lånekostnader

- Gjennomgang av investeringsstrategi første halvår 2008.
- Øke bufferfond avsatt på disposisjonsfond fra 8,5 til 16 mill. kroner.

2.2.3 Viktig informasjon og nøkkeltall generelt

	2005	2006	2007
Budsjettavvik rådmann og stabsavd.	-97 841	694 789	323 847

Årsaken til mindreforbruket i 2007 og 2006 er større sykelønnsrefusjoner enn budsjettert samt besparelse på lønnsutgifter.

Netto driftsutgifter til administrasjon og styring per innbygger er vesentlig høyere for Ås kommune enn for resten av landet og kr 654 høyere enn gjennomsnittet for Akershus.

Resultater

- Sykefraværet var på 5,6 % i 2007, dvs. under gjennomsnittet i kommunen.
- Revisjonsrapportene fra kvalitetssystemet viser at det er behov for videre oppfølging og forbedring innen samtlige områder. Det ble registrert 183 avvik og forbedringsmeldinger i 2007.

Spesielt om oppfølging av vedtak

Rådmannen skal påse at vedtak fra de folkevalgte organene blir iverksatt og fulgt opp. Det er da viktig at kommunen har rutiner som sikrer at vedtak i de ulike politiske organer blir iverksatt og fulgt opp av rådmannen. Og at rådmannen har rutiner for å sikre at de ulike tiltak som er grunnlaget i budsjettet blir fulgt opp.

Rutinen som i dag blir fulgt er at rådmannen i tertialrapportene og i årsmeldingen lister opp og redegjør for vedtak fattet i kommunestyret, formannskap og hovedutvalg. Det er ikke kjent om lignende rutiner gjøres i andre organer.

Spesielt om IKT

Kommunestyret har i 2005 vedtatt Handlingsplan for IT, som rulleres årlig. Revisjonen har fått inntrykk og tilbakemeldinger på at fagsystemer ikke fungerer optimalt og de ansatte har fått for lite opplæring i bruken. Det er stadig systemer som ikke fungerer og oppdateringer tar lang tid (Agresso).

Alle avdelinger i kommunen er avhengig av et IT-system som fungerer. Dette berører også innbyggerne direkte, fordi det vanskeliggjør saksbehandling og service mot innbyggerne.

Spesielt om innkjøp

Ås er med i en interkommunal innkjøpsordning. Rammeavtaler for kjøp av varer er ivare-tatt gjennom innkjøpsordningen for de største områdene, slik at det ikke er så stor risiko når det gjelder kjøp av varer. Det er ikke noen sentral oppgave å ivareta innhenting av tilbud og kontraktsarbeid for kjøp av tjenester. Dette utføres i de sektorene som kjøper tjenester fra andre. Det er utarbeidet et skjema, "anskaffelsesprotokoll", som skal følges og fylles ut ved kjøp utenfor rammeavtalene og tjenester. Det er også utarbeidet "innkjøpers 12 bud" som skal følges. Det er for tiden en innkjøpsbok under utarbeidelse. Denne bygger på innkjøpsboken Bærum kommune har utarbeidet.

Prosjekter i andre kommuner har vist at det er knyttet svakheter til dette området. Spesielt gjelder dette manglende konkurranse og brudd på reglene om offentlige anskaffelser. Videre er ikke kontrakter utarbeidet eller har store mangler, samt at rutiner for oppfølging ikke er utarbeidet eller iverksatt.

Når det gjelder kjøp av tjenester fra private eller andre offentlige virksomheter antar revisjonen at det vil være svakheter på dette området også i Ås. Signaler fra både gjennomførte prosjekter i egen regi og forskning på området har vist at kommunene ikke har tilstrekkelig kunnskap om bestillerrollen.

Det ble i 2006 laget en revisjonsrapport om anskaffelser i Ås kommune. Dette prosjektet rettet seg spesielt mot etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser og om kommunen følger sine egne retningslinjer.

Et prosjekt om bruk av konsulenter i Ås kommune er gjennomført i 2008.

2.2.4 Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering

Innkjøp:

Risikofaktorer	Risikoreduserende tiltak	Risikovurdering Konsekvens (S/M/L)	Sannsynlighet (S/M/L)	Vesentlighet
Det kjøpes inn varer/tjenester som ikke vedrører virksomheten	Hver avdeling tar stilling til hvem som har rekvisisjonsrett til å bestille varer	M	M	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område
Ansatte uten myndighet kjøper inn varer/tjenester	Mottatte varer kontrolleres og skal stemme med hva som er oppført på rekvisisjonen/bestillingsdok. Når faktura kommer skal denne anvises til utbetaling av den budsjettansvarlige. Bestillingen skal være underskrevet av den som er gitt fullmakt, samt at en annen person med anvisningsrett skal anvises for utbetaling og kontrollere at riktig person har bestilt/kjøpt varen	L	L	Anses ikke vesentlig
Inngående faktura er ikke i overensstemmelse med leverte varer/tjenester	Det er etablert arbeidsdeling mellom mottaks- bestillings- attestasjons- anvisnings- bokførings- og betalingsfunksjonene. (Anvisningsreglementet) Varen/tjenesten kontrolleres ved mottak og pakkseddel signeres for riktig mengde og kvalitet. Ved attestasjon til anvisning kontrolleres fakturaen også mot bestilling mht riktige betingelser, utregning og lignende	M	M	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område
Budsjett-overskridelser	Budsjett og regnskap benyttes aktivt som økonomiske styringsverktøy og det rapporteres tertialvis til kommunestyret. Behov for tilleggsbevilgninger fremmes i henhold til kommuneloven	S	S	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område
Utbetalinger skjer til feil mottaker	Under registrering framkommer navn på leverandør samt kontonummer. Kontroll på at riktig leverandør er kodet blir sjekket mot opplysninger fra faktura.	M	L	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område
At kjøp av varer og tjenester samt vilkår til leverandør ikke er i samsvar med kommunestyrevedtak og gjeldene lover forskrifter	Det er laget en egen innkjøpsbok, som blant annet inneholder alle avtaler om innkjøp i kommunen	S	M	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område

Oppfølging av vedtak:

Risikofaktorer	Risikoreduserende tiltak	Risikovurdering Konsekvens (S/M/L)	Sannsynlighet (S/M/L)	Vesentlighet
Vedtak fra de folkevalgte organene blir ikke iverksatt og fulgt opp.	Det blir i kommunestyret opplistet alle vedtak som er blitt fattet i året, og rådmannen må svare på hva som er gjort med de aktuelle vedtakene. Det er ingen lignende rutiner i de andre politiske organene.	S	M	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område

IKT:

Risikofaktorer	Risikoreduserende tiltak	Risikovurdering Konsekvens (S/M/L)	Sannsynlighet (S/M/L)	Vesentlighet
Manglende oppfølging av prosedyrer for tilgangs- og adgangskontroll.	Utarbeidet prosedyrer og tilgangs- og adgangskontroll	S	M	Området er vesentlig og kan medføre at uvedkommende får adgang til sensitive data.
Fagsystemene fungerer ikke optimalt, og for lite opplæring og kunnskap vil gjøre effektiviteten og service til kundene lav.		S	M	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område

Det kan være flere områder enn de tre vi har spesielt beskrevet her som er aktuelle for forvaltningsrevisjon.

2.3 Oppvekst- og kulturetaten

2.3.1 Seksjonen omfatter

Ås har 7 barneskoler to ungdomsskoler (8-10 klasse), som gir ordinær grunnskoleutdanning. I tillegg har kommunen en steinerskole. Kommunen har 6 kommunale barnehager og 13 private barnehager, samt noen private familiebarnehager. Oppvekst- og kulturetaten har ansvaret for alle barne- og ungdomsskolene, spesialpedagogiske oppgaver, barnehagene, skolefritidsordningen, kulturskolen, fritidsklubbene, fritidstiltak for funksjonshemmede, mediaverkstedet, voksenopplæring/flyktningtjenesten, kulturformål, biblioteket og lokalhistorisk arkiv.

2.3.2 Mål og handlingsprogram for oppvekst- og kulturetaten

Målet for grunnskolen er å gi opplæring, tilsyn og omsorg til elever i henhold til kravene i Opplæringsloven og den nye læreplanen Kunnskapsløftet 2006.

Barnehagene, skolene og SFO:

- Gjennomføre Kunnskapsløftet og Rammeplan for barnehager.
- Sikre kompetente medarbeidere med kunnskap om bruk av IKT og varierte pedagogiske metoder.
- Sikre reell medvirkning for barnehagebarn, elever og foresatte ved å utvikle et aktivt og kompetent samarbeidsutvalg ved alle barnehager og skoler.
- Sikre tilstrekkelig barnehagekapasitet i alle deler av kommunen.
- Med bakgrunn i undersøkelse, vurdere organiseringen av barnehagene med hensyn til åpningstider.
- Utarbeide et kvalitetssystem som sikrer at barnehageeier har kontroll på at all opplæring skjer i henhold til lov og forskrifter, kunnskap om barnehagens og skolens utvikling og resultater.
- Ferdigstille kvalitetssystemet som sikrer at skoleeier har kontroll på at all opplæring skjer i henhold til lov og forskrifter, kunnskap om skolens utvikling og resultater.
- Gjennomgang av SFOs tilbud og åpningstider med tanke på økning av undervisningstimetallet.

Fritidstilbud og kulturskolen:

- Videreutvikle tilbudet i ungdomshusene i samarbeid med ungdommene.
- Legge til rette for egenorganiserte aktiviteter der det er mulig.
- Videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet om fritidstilbud til barn og unge.
- Videreutvikle fritidsaktiviteter til barn og unge i samarbeid med foreldre, lag og foreninger og andre kommuner.
- Videreutvikle kulturskolens opplæringstilbud tilpasset elevenes behov og videreutvikle samarbeidet med de andre kulturskolene i Follo.

Voksenopplæring og flyktningtjenesten:

- Satse på tverrfaglig samarbeid for brukere med sammensatte behov.
- Beholde og rekruttere kvalifiserte medarbeidere.
- Mer fleksible og mindre kostnadskrevenne opplæringsformer for norsk med samfunnskunnskap.
- Etablere gode rutiner for gjennomføring og kvalitetssikring av saksbehandlingen av søknader om norskopplæring.
- Styrke det interkommunale samarbeidet.
- Bedre boligtilbudet til flyktninger.

2.3.3 Viktig informasjon og nøkkeltall

Økonomi og nøkkeltall

Netto driftsutgift samlet for skole og kultur var på 147,9 millioner for 2007.

Budsjettet er overholdt de tre siste årene.

Regnskap mot justert budsjett:

	2005	2006	2007
Oppvekst og kultur	1 819	3 776	8 472

Årsaken til mindreforbruket i 2007 er i følge årsmeldingen statlige skjønnsmidler til barnehager og store sykepengeinntekter uten at vikarer er benyttet på grunn av vanskeligheter med å få tak i vikarer ved sykdom.

Ås kommune ligger fremdeles over gjennomsnittet i Follo og Akershus når det gjelder utgifter til grunnskole. Dette kan ha sammenheng med at kommunen har et lavere gjennomsnittlig elevtall per skole enn i Follo og Akershus. Driftsutgifter til skoleskyss per elev som får skoleskyss, er vesentlig høyere i Ås enn gjennomsnittet i Follo og Akershus.

Brutto- og netto driftsutgifter til SFO er også høyere i Ås enn gjennomsnittet i Follo og Akershus, mens antall barn i SFO er lavere enn i de andre kommunene.

Driftsutgifter til kommunale barnehager er lavere enn gjennomsnittet i Follo og Akershus.

Netto driftsutgifter til kulturskolen er vesentlig høyere i Ås enn gjennomsnittet i Follo og Akershus. Dette skyldes stor aktivitet og gode tilbud.

Netto driftsutgifter til fritidstilbud til barn og unge og grunnskoleopplæring for voksne er høyere i Ås. Årsaken er ikke kjent. Netto driftsutgifter til biblioteket, kunstformidling og andre kulturaktiviteter ligger under gjennomsnittet i Follo.

Resultater

- Oppvekst- og kultursjefen foretar årlige tilsynsbesøk på skolene hvor spesifikke lovparagrafer i Opplæringsloven blir etterspurt og kontrollert. Ås ungdomsskole fikk i 2007 skriftlig tilsyn fra Fylkesmannen. Skolene fikk ingen avvik.
- Elevundersøkelsen 2007 viser høy grad av trivsel og lite mobbing. Det er etablert skolemiljøutvalg på hver skole.
- Sykefraværet for ansatte var på 7,0 % i 2007, dvs. noe under gjennomsnittet i kommunen.
- Ny Søråsteigen barnehage ble ferdigstilt i 2007, mens Vinterbro barnehage ikke er ferdigstilt i henhold til kontrakten, men er tatt i bruk. Frydenhaug barnehage er vedtatt utbygget og vil stå ferdig sommeren 2009.
- Det ble gjennomført brukerundersøkelse for barnehagene og SFO i 2007. Resultatet av undersøkelsene var bedre enn forventet.

2.3.4 Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering

Skolesektoren er et av de største områdene i kommunen, og sammen med pleie og omsorg den viktigste tjenesten kommunen yter sine innbyggere. Det meste som foregår innenfor skolesektoren er av den grunn vesentlig.

Den største risikoen når det gjelder kultur er muligens det tilbudet som ikke gis, og at variasjonen i aktivitetstilbudene blir for snever. Det at kommunens bidrag til frivillige organisasjoner og barne-/ungdomsarbeid generelt er forholdsvis beskjedent i Ås, kan medføre at problemer flyttes over på andre områder som for eksempel barnevernet.

Risikofaktorer	Risikoreduserende tiltak	Risikovurdering Konsekvens (S/M/L)	Sannsynlighet (S/M/L)	Vesentlighet
Manglende IKT-utstyr og kompetanse.	IKT er et satsningsområde. Det satses på å øke datakunnskapen og tilgangen på datamaskiner er god.	S	M	Å kunne bruke digitale verktøy er en av de 5 grunnleggende ferdighetene i læreplanen "kunnskapsløftet".
Manglende tilrettelegging, og lite ressurser for elever med spesielle behov.	Det er fokus på tilpasset opplæring og det er utarbeidet plan for kartlegging i Ås som alle skolene skal bruke. Individuelle utviklingsplaner/arbeidsplaner med differensiering brukes på mange skoler.	S	M	Tilpasset opplæring er et grunnleggende prinsipp for den norske grunnopplæringen.
Rusforebyggende arbeid blir ikke gjennomført ihht kommunestyrets forutsetninger.	Det arbeides på mange arenaer for å begrense bruk av rusmidler blant unge. Rusplan er behandlet i ungdomsrådet. Aktiv holdning til rusforebyggende informasjon til ungdommene på ungdomshusene.	S	S	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område.
Manglende fokus på mobbing og trivsel.	Det er utarbeidet plan mot mobbing, vold og rasisme og etablert skolemiljøutvalg på hver skole.	S	S	Et dårlig miljø på skolen kan ha store negative konsekvenser for elevene.
Makspris og befolkningsvekst gir økt etterspørsel etter barnehageplass. Lav andel ansatte med pedagogisk bakgrunn.	Det jobbes aktivt med å oppnå full barnehagedekning.	M	M	Full barnehagedekning er en sentral statlig målsetting.

2.4 Sosialavdelingen

2.4.1 Enheten omfatter

Sosialavdelingen i Ås kommune har ansvar for sosialtjenesten inkludert økonomisk rådgivning, barneverntjenesten og rusmiddelomsorg.

2.4.2 Mål og handlingsprogram for sosialavdelingen

- Etablere et NAV-kontor i kommunen innen utgangen av 2009 med en fullverdig IKT-løsning. Etableringen er blitt framskyndet til 4. kvartal 2008.
- Forebygge bostedsløshet og bidra til å avskaffe fattigdom slik at alle i Ås har en akseptabel levestandard.
- Bidra til at rusmisbrukere reduserer bruken av alkohol og narkotiske stoffer.
- Bygge boliger for personer med lav boevne.
- Skape stabile og trygge voksenrelasjoner for barn ved å bidra til nettverksbygging og foreldreveiledning og ved å videreutvikle og styrke faglig kompetanse i barnevernet.
- Utvikle gode samarbeidsmodeller mellom barneverntjenesten, sosialtjenesten, psykisk helse, forvaltningsenheten og statlige instanser, for å sikre at barn får riktig hjelp.
- Økt samarbeid innad i tjenesten og med aktuelle samarbeidspartnere for å utnytte ressursene på best mulig måte.
- Beholde og utvikle fagkompetansen i forhold til målgruppen i tjenesten.

2.4.3 Viktig informasjon og nøkkeltall

Økonomi og nøkkeltall

Netto driftsutgift for sosialavdelingen var på 27,4 millioner for 2007.

Regnskap mot justert budsjett:

	2005	2006	2007
Sosial og barnevern	34	-336	-1 478

Merforbruket for 2007 skyldes i hovedsak utbetalinger til sosialhjelp/sosialomsorg og manglende refusjon fra fylkeskommunen.

Barneverntjenesten

Ås kommune har lavere driftsutgifter per innbygger 0-17 år enn sammenlignbare kommuner. Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år er også lavere enn hos de sammenlignbare kommunene. Ås ligger høyere enn sammenlignbare kommuner når det gjelder samlede netto driftsutgifter per barn i barnevernet.

Antall saker per ansatt har fra 2006 til 2007 gått opp i Ås, noe som kan bety at presset på ansatte har økt. Samtidig ser vi at dette tallet ikke er spesielt høyt, sammenlignet med de andre kommunene.

Ås kommunes sosialhjelpsutgifter er lave i forhold til sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet. Sosialhjelpsutgiftene har økt fra 2006 til 2007.

Resultater

- Sykefraværet var på 18,8 % i 2007, dvs. langt over gjennomsnittet i kommunen. Ifølge årsmeldingen 2007 er sykmeldingene i liten grad arbeidsrelatert. Antall langtidssykmeldte gikk ned mot slutten av året.
- Det ble i 2007 gjennomført brukerundersøkelse blant personer som hadde mottatt økonomisk hjelp, råd og veiledning m.v. Resultatet av undersøkelsen viste at brukertilfredsheten med tjenesten var dårligere enn forventet.
- Fylkesmannen og Helsetilsynet i Oslo og Akershus gjennomførte i 2008 tilsyn med kommunale helse-, sosial- og barneverntjenester til barn i Ås kommune. Det ble avdekket to avvik.

2.4.4 Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering

Risikofaktorer	Risikoreducerende tiltak	Risikovurdering Konsekvens (S/M/L)	Sannsynlighet (S/M/L)	Vesentlighet
Overholde kravene i barnevernsloven.		S		
Kommunene yter tilskudd som mottakeren ikke har krav på.	<p>Budsjettansvarlig kontrollerer grunnlaget for tilskuddet med henhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at det er i samsvar med mottatt krav/søknad/avtaler og at grunnlaget er tilfredsstillende dokumentert • at det har budsjettmessig hjemmel • at det er truffet vedtak om tildeling av tilskudd, og at vedtaket er gjort av kompetent organ • at tildelingen er gjort i samsvar med vedtatte retningslinjer/reglement • at mottakeren eksisterer (virksomhet, organisasjon, person o.a.). 	S	M	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv et dette et vesentlig område.
Det er ikke tilstrekkelige opplysninger eller opplysningene er ukorrekte som grunnlag for beslutning om sosialhjelp.	Søknad om økonomisk sosialhjelp utfylles på standard søknadsskjema, ofte i samråd med sosialkurator. Kuratoren får klientens tillatelse til å få bekreftet opplysninger eksternt.	M	M	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv et dette et vesentlig område.

2.5 Pleie og omsorg

2.5.1 Enheten omfatter

Forvaltningstjenesten, driftstjenester, hjemmebaserte tjenester, sykehjem, ergoterapitjenesten, psykisk helse, miljøarbeidertjenesten, eldresentre, bo- og pleietilbud til fysisk og psykisk utviklingshemmede, institusjon for autister og dagtilbud til funksjonshemmede.

2.5.2 Mål og handlingsprogram for pleie- og omsorgstjenester

Pleie og omsorg:

- Sikre god overføring til nytt sykehjem og etablering av nye rutiner.
- Utarbeide en temaplan for helse- og omsorgstjenester 2008-2018.
- Etablere en god balanse mellom sykehjemsplasser, hjemmetjenesten og omsorgsboliger.
- Gjennomføre tiltak som gjør at eldre og brukere med behov for tjenester kan bo hjemme lengst mulig.
- Sikre en sykehjemsdekning på 20 %.
- Videreutvikle det tverrfaglige/tverrettlige samarbeide slik at eldre med spesielle behov får et helhetlig tilbud.
- Sikre god dialog og godt samarbeid med brukere og pårørende.
- Etablere et lavterskeltilbud for demente.
- Sikre kompetanse for å ivareta brukere som trenger forsterket skjermet tilbud.
- Vurdere hvordan dagavdelingen i det nye sykehjemmet kan tilrettelegge for tilbud til personer med demens i påvente av at dagavdeling 2 kan tas i bruk.
- Rekruttere og beholde riktig fagpersonale og videreutvikle kompetansen.

Driftstjenester:

- Sikre gode rutiner og opplæring i nye produksjonsmetoder.
- Bidra til god dialog og godt samarbeid med brukere, pårørende og avdelinger i sykehjemmet om riktig kosthold.
- Sørge for at de med behov for hjelpemidler får dette levert og montert så raskt som mulig.

Forvaltningstjenester:

- Videreføre den integreringen som er påbegynt og det samarbeidet som er etablert mellom forvaltningsenheten og sosialkontoret om tjenester til rusmisbrukere.

Psykiske lidelser:

- Bygge opp psykiatritjenesten og kompetansen i takt med de utfordringer som kommer som følge av kortere behandlingstid i spesialisthelsetjenesten.
- Legge forholdene til rette for brukermedvirkning.
- Sørge for at de ulike tjenestene rundt brukeren samordnes og oppleves som helhetlige.

Tjenester til barn med funksjonshemming:

- Nedsette en prosjektgruppe som skal utrede behov for bolig, arbeid og annen sysselsetting på dagtid for ungdom over 16 år.
- Økt samarbeid innad i tjenesten og med aktuelle samarbeidspartnere for å utnytte ressursene på best mulig måte.
- Beholde og utvikle fagkompetansen i forhold til målgruppen i tjenesten.

Tjenester til voksne med funksjonshemming:

- Økt samarbeid innad i tjenesten og med aktuelle samarbeidspartnere for å utnytte ressursene på best mulig måte.
- Beholde og utvikle fagkompetansen i forhold til målgruppen i tjenesten.
- Utvikle individuelt tilpasset arbeid og øvrig dagtilbud.
- Øke utlån og utleie av Dagtilbudets lokaler for optimal ressursutnyttelse.

2.5.3 Viktig informasjon og nøkkeltall

Økonomi og nøkkeltall

Netto driftsutgift for pleie og omsorg var på 123 millioner for 2007. Det har ikke vært vesentlige budsjettavvik de tre siste årene.

Ås kommune har større netto driftsutgifter til institusjon per innbygger 80 år og over og ligger 40 % over gjennomsnittet i Follo og 26 % over gjennomsnittet i Akershus. Økningen fra 2006 til 2007 er stor. Det er ukjent for revisjonen hvorfor Ås kommune har så høye kostnader til institusjon. Ås kommune har en lavere andel eneromsplasser enn sammenlignbare kommuner.

Resultater og risikoområder

- o Sykefraværet var på 10,9 % i 2007, dvs. over gjennomsnittet i kommunen.
- o Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse i pleie og omsorg i 2007.
- o Kvaliteten på vedtakene må økes da to klager er omgjort av fylkesmannen i 2007.
- o Øke samarbeid mellom avdelinger/distrikter for å utnytte ressursene best mulig.
- o Forvaltningstjenesten hadde i 2007 tre påklagede vedtak hvorav ett ble omgjort i sosialutvalget og to omgjort av fylkesmannen.
- o Sykehjemsdekningen var i 2007 19 % for innbyggere over 80 år.

2.5.4 Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering

Etter vår vurdering kan det oppstå økonomisk risiko ved pleie- og omsorgsektoren. Det er ikke sikkert at regnskapet vil balansere i fremtiden. Videre ser vi en mulig risiko for at kvaliteten på tjenestene kan bli redusert i de prosessene sektoren stadig er gjennom.

Risikofaktorer	Risikoreduserende tiltak	Risikovurdering Konsekvens (S/M/L)	Sannsynlighet (S/M/L)	Vesentlighet
At kvalitetsforskriften ikke overholdes pga. lav bemanning.	Revisjonen mangler informasjon om eventuelle risikoreduserende tiltak.	M	S	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område.
Manglende internkontroll.	Det er utarbeidet retningslinjer.	M	S	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område.
Feil oppbevaring av medisiner.	Revisjonen mangler informasjon om eventuelle risikoreduserende tiltak.	M	S	Manglende informasjon gjør det vanskelig å fastsette risikoen.
Feil medisinerings.	Revisjonen mangler informasjon om eventuelle risikoreduserende tiltak.	M	S	Manglende informasjon gjør det vanskelig å fastsette risikoen.
Manglende kvalitetssikring.	Revisjonen mangler informasjon om eventuelle risikoreduserende tiltak.	M	S	Manglende informasjon gjør det vanskelig å fastsette risikoen.
Overbelegg på sykehjemsplasser.	Kjøp av plasser.	M	M	Middels.
Lite kostnadseffektiv drift.	Kommunen har begrensede midler. Utgiftene til institusjonstjenesten er høyere enn snittet.	S	S	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område.
Riktig beregning av oppholdsbetaling på institusjon.	Økonomiavdelingen har ansvaret for oppholdsbetaling. Det er også utarbeidet prosedyrer for beregningen og at kontrollrutiner overholdes.	S	M	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område.

2.6 Helse

2.6.1 Enheten omfatter

Helseavdelingen i Ås kommune omfatter svangerskapsomsorg, helsestasjonstjeneste, skolehelsetjeneste, jordmortjeneste, smittevern, reisevaksinasjon og tverrfaglige lavterskeltilbud.

2.6.2 Mål og handlingsprogram for helseavdelingen

- Etablere PIS-grupper (samlivsbrudd) i ungdomsskolene.
- Etablere "Godt samliv grupper" som fast tiltak.
- Øke personalressursene i familieteamet.
- Sikre et godt samarbeid på tvers av fag og etater i kommunen om det forebyggende og helsefremmende arbeidet.
- Drive et godt forebyggende arbeid på de arenaer hvor ungdommene og barnefamiliene er, spesielt i forhold til innvandrere.
- Fange opp trendene i barn og unges helseutvikling og arbeide målrettet i forhold til det.
- Støtte og veilede voksne i foreldrerollen.
- Bidra til å skape gode nettverk for barnefamiliene i kommunen.
- Befolkningsveksten i kommunen har økt presset på tjenester ved helsestasjonene og i skolehelsetjenesten. En bør vurdere om helsesøsterressursene bør økes i perioden.

2.6.3 Viktig informasjon og nøkkeltall

Økonomi og nøkkeltall

Netto driftsutgift samlet for helse var på 4,2 millioner for 2007. Det har ikke vært vesentlige budsjettavvik de tre siste årene.

Dekningen av lege- og fysioterapiårsverk er lav i Ås kommune. Det foreligger ikke oversikt over årsverk for helsesøstre og jordmødre.

Resultater

- Sykefraværet var på 7,9 % i 2007, dvs. litt under gjennomsnittet i kommunen.
- Det ble i 2007 gjennomført en brukerundersøkelse blant brukerne av jordmortjenesten. Brukertilfredsheten med tjenestene, tverrfaglig samarbeid og informasjon og dialog ble bedømt til bedre enn forventet.
- Det er etablert tverrfaglig forum som arbeider med positivt oppvekstmiljø og ulike tverrfaglige team; Ungdomsteamet, Tverrfaglig helsestasjon og Familie og nettverksteamet.
- Det er blant annet etablert et fagteam som arbeider med forebyggende psykisk helsetjeneste for barn og unge og foreldre.

Revisjonen har ikke gjennomført prosjekter knyttet til dette området.

2.6.4 Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering

Få leger og fysioterapeuter innebærer en risiko for at tilbudet her blir for dårlig.

Risikofaktorer	Risikoreducerende tiltak	Risikovurdering Konsekvens (S/M/L)	Sannsynlighet (S/M/L)	Vesentlighet
Økning i henvendelser fysio- og ergoterapitjenesten.	Øke antall stillinger.	S	S	Ut fra et samfunnsmessig perspektiv, er dette et vesentlig område.

2.7 Kommunalteknisk avdeling

2.7.1 Avdelingen omfatter

Tjenesten omfatter drift- og utvikling av kommunale vann- og avløpsledninger, kommunale veier, park-, idretts- og friluftsliv. Renovasjon ivaretas av Follo Ren og feiertjenester av Søndre Follo Brann- og redningsvesen.

2.7.2 Mål og handlingsprogram for kommunalteknisk avdeling

Avdelingen skal arbeide for å gi innbyggerne godt og nok drikkevann og et vannmiljø som er i tråd med vedtatte mål. Det skal være mulig for innbyggerne å drive friluftsliv som er helseskapende, trivselsskapende og naturvennlig. Det skal legges til rette for organisert idrett og utvikling av nærmiljøanlegg som for eksempel ballplasser og lekeplasser. Avdelingen skal dessuten arbeide for, gjennom ulike trafikksikringstiltak, at barn for en mest mulig trygg skolevei.

Vannforsyning

- Opprettholde god drikkevannskvalitet og sikker vannforsyning.

Avløp og vannmiljø

- Følge opp forskrift om rammer for vannforvaltningen ved pågående interkommunalt samarbeid om vannområdet Bunnefjorden, Årungen og Gjersjøen.
- Oppfylle utslippstillatelsens krav.
- Følge opp påleggene om tiltak i spredt bolig- og fritidsbebyggelse.
- Redusere innlekking i ledningssystemene.
- Redusere arealavrenning fra jordbruket.
- Oppnå de vannkvalitetsmål som er fastsatt for bekker, elver og vassdrag.
- Sikre kapasiteten ved Nordre Follo Renseanlegg
- Vurdere opprettelse av 2 stillingshjemler med ansvar for drift og vedlikehold av kommunaltekniske anlegg, samt investeringer i nye anlegg.

Renovasjon

- Få vedtatt felles renovasjonsforskrift for Follo Ren-kommunene.
- Gjennomføre ny renovasjonsordning.
- Kildesortere alt husholdningsavfall, og øke bruk av hentesystemer hos den enkelte forbruker.
- Øke ressursutnyttelsen i avfallet.

Veier

- Drifte og vedlikeholde kommunale veier på en tilfredsstillende måte.
- Påvirke Statens vegvesen til å gjennomføre tiltak som kommunen har prioritert i trafikksikkerhetsplanen.

Friluftsliv, nærmiljø og idrett

- Sette op infotavle om turveier i kommunen.
- Merke turveier.
- Bygge ballbinge ved Rustad skole og Ås ungdomsskole.
- Etablere isanlegg i Ås sentrum.
- Bygge innendørs treningshall ved Ås stadion i samarbeid med fotballgruppa.
- Kjøpt tilsyn for idrettshallene evalueres innen 1. april 2009.

2.7.3 Viktig informasjon og nøkkeltall

Økonomi og nøkkeltall

Netto driftsutgift for teknisk drift ekskl. VAR-tjenestene var på 19,8 millioner for 2007. Det har ikke vært vesentlige budsjettavvik de siste årene.

Resultater

- Sykefraværet var på 5,9 % i 2007, dvs. under gjennomsnittet i kommunen. Det er ikke registrert noen sammenheng mellom sykefravær og arbeidsmiljøet.
- Dekningsgraden for vann var 141,6 % og for avløp 122,7 %, noe som betydde at 5,1 og 4,4 mill. kroner ble overført til fond. Merinntektene skyldes en større byggeaktivitet enn boligprogrammet la opp til. Dette ga større tilknytningsgebyr enn forutsatt.
- Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse for kommunaltekniske tjenester i 2007.

2.7.4 Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering

Det ble i 2007 gjennomført en vurdering av om selvkostprinsippet etterleves i kommunen. Rapporten konkluderte med at dette var bra ivaretatt i Ås.

Risikofaktorer	Risikoreduserende tiltak	Risikovurdering Konsekvens (S/M/L)	Sannsynlighet (S/M/L)	Vesentlighet
Dårlig vedlikehold av veier og veilys.	Ingen.	M	S	Vil føre til dårligere veistandard.

2.8 Byggesak, oppmåling og regulering

2.8.1 Avdelingen omfatter

Tjenesten har ansvar for bygge- og delesaker, kart og oppmålingssaker og reguleringsaker.

2.8.2 Mål og handlingsprogram for bygnings-, oppmålings- og reguleringsavdelingen

Kommunen har ansvar for å forvalte arealene i Ås på en bærekraftig måte. Kommuneplanens arealdel gir klare føringer for hvordan arealene skal forvaltes og gir bestemmelser og retningslinjer for hvordan utbyggingsområder skal utformes. Oppfølgingen av kommuneplanens arealdel skjer gjennom forvaltning av LNF-områdene, regulering av utbyggingsområder og byggesaksbehandling.

- Ta aktiv i bruk dataverktøyet N2000 for å sikre at kunnskap om biologisk mangfold tas i bruk som grunnlag for planarbeidet.
- Vurdere å ta i bruk dataverktøy for å sikre at kunnskap om kulturminner og miljøer tas i bruk som grunnlag for planarbeidet.
- Iverksette prosjekt "Virkemidler for sikring av LNF-områder med spesielle kvaliteter".
- Vurdere å utarbeide en plan for deponier av rene masser i Ås med vekt på saksbehandlingsrutiner og oppfølgingsrutiner, samt følge opp Akershus fylkeskommunes arbeid med prosjektet "Forvaltning av byggmasser i Østlandsområdet".
- I arbeidet med reguleringsplan for Dyster-Eldor II skal det legges vekt på å utvikle et helhetlig boligområde som legger til rette for framtidrettede løsninger innen energi (fjernvarme, energieffektive hus), kretsløsbaserte løsninger for avløp, miljøvennlig transport (gang- og sykkelveier, trasé for ringbuss) og som tilpasser tomter, lekearealer, fellesarealer til områdets naturlige vegetasjon. Arbeidet skal bidra til å nå målene i kommuneplanen innen samfunnsutvikling og boområder, og må ses i sammenheng med arbeidet med en klimaplan for Ås kommune.
- Sikre tilstrekkelig kapasitet på byggesaksbehandlingen.
- Sikre god kvalitet på saksbehandlingen med sikte på å redusere antall klager.
- Oppnå effektiviseringsgevinst og større brukervennlighet via IKT Follo.
- Kommunal viltvakt konkurranseutsettes.

2.8.3 Viktig informasjon og nøkkeltall

Økonomi og nøkkeltall

Netto driftsutgift samlet for bygning, oppmåling og regulering var på 1,6 millioner for 2007.

Regnskap mot justert budsjett:

	2005	2006	2007
Bygning, oppm. og reg.	931	1 206	1 488

Avdelingen har et mindreforbruk i alle årene, som i hovedsak skyldes større gebyrinntekter enn budsjettert.

Resultater og risikoområder

- Det er gjennomført brukerundersøkelse for byggesak, oppmåling og regulering i 2007. Resultatet av undersøkelsen var bedre enn forventet.
- Mange klager på resultatet av byggesaksbehandlingen. I henhold til brukerundersøkelsen er søkerne godt fornøyd med saksbehandlingen.
- Saksbehandlingsgebyret for byggesaker er blant de laveste i Follo, men selvkostberegningene viser at kommunen dekker sine faktiske utgifter til saksbehandlingen.
- Saksbehandlingstiden for byggesaker har gått ned, og kommunen er nå under gjennomsnittet i Follokommunene. Dette skjer til tross for at kommunen mottar langt flere søknader enn gjennomsnittet i Follo.

- Ås kommune har lang saksbehandlingstid på reguleringsplaner og kartforretning i forhold til sammenlignbare kommuner. Årsaken er ikke kjent.

Det er ikke gjennomført tidligere forvaltningsrevisjonsprosjekter på området.

2.8.4 Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering

Etter vår vurdering er plan og byggesak et område som det er knyttet risiko til, først og fremst overfor innbyggerne når de har behov for disse tjenestene. I tillegg er det uheldig at kommunen har et så lavt omdømme knyttet til denne tjenesten. Media fokuserer mer og mer på at byggesaksgebyrer blir holdt innenfor selvkost.

Risikofaktorer	Risikoreduserende tiltak	Risikovurdering Konsekvens (S/M/L)	Sannsynlighet (S/M/L)	Vesentlighet
Lang saksbehandlingstid og for liten kapasitet.	Oppfølging av saksbehandlingstid.	M	M	Lang saksbehandlingstid er uheldig for utbyggere og andre brukere.
Byggesaksgebyrer etter plan- og bygningsloven § 109 blir ikke holdt innenfor selvkost.	Ingen.	S	S	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område

2.9 Eiendomsavdelingen

2.9.1 Avdelingen omfatter

Tjenesten omfatter forvaltning, drift, vedlikehold og renhold av kommunens eiendomsmasse, utleie av kommunale utleieboliger og drift av badene.

Kommunen eier i dag 245 utleieboliger. Av disse er 93 omsorgsboliger og 49 boliger vesentlig bebodd av eldre og trygdede. 26 boliger er flyktningeboliger. Kommunen eier også 55 boliger som ikke er prioritert til spesielle brukergupper.

2.9.2 Mål og handlingsprogram for eiendomsavdelingen

- Effektiv ressursutnyttelse slik at eiendommene ikke forfaller.
- Bedre samarbeidet mellom brukere av bygget og driftspersonalet.
- Effektivt og tilfredsstillende renhold.
- Redusere tidsrommet utleiehus og leiligheter står ledige.
- Disponere utleieeiendommer som er best mulig egnet for de personene kommunen til en hver tid har et særskilt ansvar for.
- Husleie for prestens lokaler i Sagav. 3 søkes delt med prostiets kommuner.

2.9.3 Viktig informasjon og nøkkeltall

Økonomi og nøkkeltall

Netto driftsutgift samlet for eiendomsenheten var på 39,3 millioner for 2007. Avdelingen hadde et merforbruk på 2,3 millioner i 2007.

Resultater og risikoområder

- Sykefraværet var på 7,6 %, dvs. noe under gjennomsnittet i kommunen.
- Behovet for vedlikehold og rehabilitering av boliger er meget stort. Per september 2007 var det samlede vedlikeholdsbehovet anslått til 103 millioner kroner.

I Ås kommune er det laget et eget reglement for kommunale byggesaker. Reglementet skal følges ved planlegging, bygging og ombyggingsprosjekter av kommunale bygg med en kostnadsramme over 1 million kroner.

2.9.4 Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering

Det største risikoområdet, er etterslepet på vedlikeholdet av den kommunale eiendomsmassen. Manglende vedlikehold av eiendomsmassen er ikke god formuesforvaltning, og kan på sikt påføre kommunen store utgifter. Utdfordringen i eiendomssektoren er å prioritere de midlene de får til vedlikehold riktig.

Risikofaktorer	Risikoreduserende tiltak	Risikovurdering Konsekvens (S/M/L)	Sannsynlighet (S/M/L)	Vesentlighet
Manglende oppfølging av vedlikehold av kommunens eiendommer. For lite midler til vedlikehold.	Følge opp vedlikeholdsplanen.	S	S	Regningen for manglende vedlikehold blir sent til kommende generasjoner.
Manglende gjennomføring av ENØK-tiltak.	Gjennomføre ENØK-tiltak.	M	M	Ut fra samfunnsmessig og økonomisk perspektiv er dette et vesentlig område

3 ANBEFALTE FOKUSOMRÅDER

Byggesaksbehandling

Ås har lang saksbehandlingstid på reguleringsplaner og kartforretning og relativt høye gebyrer på området i forhold til sammenlignbare kommuner. Det er økt fokus i media på at gebyrene ikke skal overstige selvkost.

Vedlikehold av kommunale bygg.

Store vedlikeholdsetterslep medfører at verdien av kommunale bygg forringes, og kommunens "formue" sakte, men sikkert reduseres.

Rutiner for tilgang og autorisasjon i IKT-systemer.

Det finnes i dag rutiner for tilgangs- og adgangskontroll. Men revisjonen erfarer at disse ikke alltid blir fulgt når ansatte slutter eller endrer stilling i kommunen.

Pleie- og omsorgstjenester.

KOSTRA-tall viser at Ås kommune har større kostnader til institusjon enn andre sammenlignbare kommuner. Kostnadene har også steget mye fra 2006 til 2007 i forhold til tidligere år. Årsaken er ukjent.

Barnevern.

Oppfølging av bekymringsmeldinger fra barnehager og andre samt oppfølging av fosterhjem er oppgaver som er tillagt barnevernet. Prosjekter i andre kommuner har vist svakheter på disse områdene.

Administrasjon.

Ås kommune har vesentlig høyere netto driftsutgifter til administrasjon og styring per innbygger enn for resten av landet og kr 654 høyere enn gjennomsnittet for Akershus. Årsaken er ikke kjent.

Ås kommunerevisjon, den 18. november 2008

Bjørn Auren
kommunerevisor

Vedlegg 1

Utvalgte nøkkeltall, kommuner - nivå 1
Reviderte tall per 08.09.2008

	Ås 2007	Gj.snitt kommunegruppe 10 2007	Gj.snitt Akershus 2007	Gj.snitt landet utenom Oslo 2007	Gj.snitt alle kommuner 2007
Finansielle nøkkeltall					
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3,9	0,7	4,4	1,5	1,5
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,1	0,6	3,4	1,9	2,3
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	221,4	191,8	175,6	173,7	168,3
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	44,7	31,8	35,9	26,5	25,7
Frie inntekter i kroner per innbygger	26 345	28 140	27 855	29 528	30 254
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	53 797	33 709	35 359	29 869	23 557
Prioritering					
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	10 386	9 496	12 414	12 668	13 737
Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring, per innbygger 6-15 år	71 577	73 264	67 199	74 719	76 336
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	1 171	1 253	1 270	1 402	1 384
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	8 642	10 863	8 884	11 397	11 237
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	1 271	1 747	1 818	2 173	2 415
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten	3 688	3 991	3 933	4 470	4 823
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	3 477	2 853	2 823	3 205	3 210
Dekningsgrad					
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	88,2	84,8	86,1	84,9	84,3
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	4,4	6,9	5,0	6,3	6,3

Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	7,4	8,9	8,0	9,1	9,1
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	7,2	7,7	8,9	8,8	8,8
Andel mottakere av hjemmetjenester over 67 år
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	84,6	96,8	94,0	92,3	92,0
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	2,0	3,3	2,8	3,6	3,7
Andel barn med barneverntiltak ift. innb. 0-17 år	2,3	3,9	3,1	3,9	3,9
Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger	6,6	9,4	4,7	9,0	8,1
Sykkel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar per 10 000 innb.	26	30	24	33	32
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	16	19	14	20	20
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
Produktivitet/enhetskostnader					
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	112 693	108 042	113 306	111 689	112 683
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, per elev	70 047	73 895	65 600	73 679	72 942
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.til 7.årstrinn	14,4	13,0	15,5	13,2	13,3
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.til 10.årstrinn	17,1	15,5	16,7	14,9	15,0
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	1 010 116	690 063	722 448	713 165	697 242
Årsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1)	1 445	2 002	1 833	2 355	2 352
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2 555	2 667	2 871	2 723	2 721

Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	1 850	1 943	1 659	2 034	2 033
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker (kalenderdager)	38	41	40	35	35
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplaner (kalenderdager)	386	389	222	235	235
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kartforretning (kalenderdager)	150	115	88	90	90
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	84 653	71 711	124 629	87 153	94 960

Vedlegg 2

1. Gebysatser/brukerbetaling - nivå 2

Reviderte tall per 08.09.2008

	Ås 2007	Gj.snitt kommunegruppe 10 2007	Gj.snitt Akershus 2007	Gj.snitt landet utenom Oslo 2007	Gj.snitt alle kommuner 2007
Barnehager					
Foreldrebetalingssatser for barnehagen (ukentlig oppholdstid 41 timer eller mer), gjelder rapporteringsår +1					
Foreldrebetaling Barnehage: Antall betalingsterminer i året 100% fulltidsopphold (gjelder rapporteringsår +1)	11
Foreldrebetaling Barnehage: Månedssats med årsinntekt 150 000- 199 999 kroner eksklusive kostpenger fulltidsopphold (100%) (gjelder rapporteringsår +1)	1 523
Foreldrebetaling Barnehage: Månedssats med årsinntekt 250 000- 299 999 kroner eksklusive kostpenger fulltidsopphold (100%) (gjelder rapporteringsår +1)	2 219
Foreldrebetaling Barnehage: Månedssats med årsinntekt 350 000- 399 999 kroner eksklusive kostpenger fulltidsopphold (100%) (gjelder rapporteringsår +1)	2 330
Foreldrebetaling Barnehage: Månedssats med årsinntekt 500 000- 549 999 kroner eksklusive kostpenger fulltidsopphold (100%) (gjelder rapporteringsår +1)	2 330
Foreldrebetaling Barnehage: Kostpenger per måned 100% fulltidsopphold (gjelder rapporteringsår +1)	200
Foreldrebetaling Barnehage: Søskenmoderasjon for barn nr. 2 i prosent (gjelder rapporteringsår +1)	30

Foreldrebetaling Barnehage: Søskenmoderasjon for barn nr. 3 i prosent (gjelder rapporteringsår +1)	50
Grunnskoleopplæring					
Foreldrebetalingssatser for skolefritidsordningen (sfo)					
Foreldrebetaling SFO: ukentlig oppholdstid 25 timer, i kroner per måned	1 870	1 900	2 086	1 716	1 717
Foreldrebetaling SFO: ukentlig oppholdstid 10 timer, i kroner per måned	1 317	1 048	1 245	977	978
Forelderbetaling SFO: ukentlig oppholdstid 15 timer eller mer i kroner per måned
Foreldrebetaling SFO: ukentlig oppholdstid 6 - 15 timer i kroner per måned
Pleie og omsorg					
Egenbetaling for praktisk bistand					
Abonnementspris, ved skattbar inntekt under 2 G, i kroner per mnd	..	146	203	147	147
Abonnementspris, ved skattbar inntekt 2 - 3 G, i kroner per mnd.	..	523	427	537	537
Abonnementspris, ved skattbar inntekt 3 - 4 G, i kroner per mnd.	..	869	733	869	869
Abonnementspris, ved skattbar inntekt 4 - 5 G, i kroner per mnd.	..	1 208	1 055	1 215	1 216
Abonnementspris, ved skattbar inntekt over 5 G, i kroner per mnd.	..	2 417	1 389	1 630	1 629
Timepris, ved skattbar inntekt under 2 G, i kroner	45	107	56	100	95
Timepris, ved skattbar inntekt 2 - 3 G, i kroner	150	131	120	121	119
Timepris, ved skattbar inntekt 3 - 4 G, i kroner	175	149	143	138	137
Timepris, ved skattbar inntekt 4 - 5 G, i kroner	200	170	173	153	155
Timepris, ved skattbar inntekt over 5 G, i kroner	245	186	198	164	165
Utgiftstak per måned ved timepris, skattbar innt. under 2 G, i kr/mnd	200	176	139	158	157

Utgiftstak per måned ved timepris, skattbar innt. 2 - 3 G ,kr/mnd	500	551	460	660	643
Utgiftstak per måned ved timepris, skattbar innt. 3 - 4 G ,kr/mnd	625	848	784	1 002	988
Utgiftstak per måned ved timepris, skattbar innt. 4 - 5 G ,kr/mnd	750	1 137	1 090	1 286	1 297
Utgiftstak per mnd ved timepris, skattbar inntekt over 5 G ,kr/mnd	1 000	1 437	1 413	1 599	1 589
Vannforsyning					
Årsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1)	1 445	2 002	1 833	2 355	2 352
Tilknytningsgebyr - lav sats (gjelder rapporteringsåret+1)	15 600	9 132	11 626	8 322	8 322
Tilknytningsgebyr - høy sats (gjelder rapporteringsåret+1)	31 200	12 284	19 075	10 865	10 878
Avløp - tømning og rensing					
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2 555	2 667	2 871	2 723	2 721
Tilknytningsgebyr - lav sats (gjelder rapporteringsåret+1)	16 800	10 064	14 699	9 244	9 244
Tilknytningsgebyr - høy sats (gjelder rapporteringsåret+1)	33 600	13 617	22 746	12 637	12 667
Avfall - tømning og gjenvinning					
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	1 850	1 943	1 659	2 034	2 033
Fysisk planlegging					
Saksgebyret for privat forslag til reguleringsplan, jf. PBL §30.	51 850	23 843	45 610	18 741	18 862
Saksgebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL §93 pkt. a.	11 920	6 559	15 764	6 075	6 095
Standardgebyr for kombinert kart- og delingsforetn., tilsvarende en boligtomt 750 m2.	10 822	9 981	12 369	9 696	9 705
Forebygging av brann					
Årsgebyr for feiing (rapporteringsår + 1)	160	317	249	301	300